BRITHDIR, LLANFACHRETH A RHYDYMAIN
COFNODION MAWRTH, 18, 2025

Cyfarfod Cyngor Cymuned Brithdir, Llanfachreth a Llanfachreth a gynhaliwyd yn Neuadd Bentref Llanfachreth
Nos Fawrth, Mawrth 18, 2025 am 7:30 o'r gloch.
www.cyngorllanfachreth.cymru

Presennol Gerallt Griffith (Cadeirydd), Meurig Ashton, Karen Goswell, Peredur Jenkins, Rhun Prys Jones a Robin Jones. Henry M. Edwards.

1. Croeso'r Cadeirydd

Croesawyd pawb i'r cyfarfod.

2. Ymddiheuriadau: Delyth Lloyd Griffiths, Llion Williams, Emlyn Roberts.

3. Datgan diddordeb.

Doedd neb yn datgan diddordeb.

4. Cadarnhau cofnodion cyfarfod Chwefror 18, 2025.

Cynigwyd ac eilwyd fod y cofnodion yn gywir.

5. Materion yn codi o'r cofnodion Chwefror 18, 2025.

Eitem 6.d. Llythyr (19/2/2025) gan Un Llais Cymru yn rhoi gwybod nid oes angen i Henry fod yn bresennol yn y cyfarfod. Mae angen cynghorydd i bleidleisio.

Anfonwyd y llythyr i'r aelodau.

Llythyr (4/3/2025) oddi wrth Un Llais Cymru yn rhoi gwybod mae'r Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol wedi ei gohirio oherwydd nid oedd digon o gynghorwyr wedi archebu lleoedd. Bydd y Cyfarfod, mae'n debyg, cael ei gynnal ym mis Hydref.

Anfonwyd y llythyr i'r aelodau.

Eitem 6.c. Llythyr (19/2/2025) oddi wrth Siân Gwenllian AS yn diolch am ein cefnogaeth i sefydlu Ysgol Ddeintyddol ym Mangor. Hefyd, llythyr (24/2/2025) oddi wrth Cyfarwyddiaeth Gofal Sylfaenol, Llywodraeth Cymru yn diolch am ein llythyr.

Anfonwyd y llythyr i'r aelodau.

Eitem 1. Lythyr (4/3/2025) oddi wrth Hwylusydd Tai Gwynedd yn rhoi gwybod maent yn disgwyl ateb gan Cyngor Gwynedd i gael gwybod os ydynt angen eu gwasanaeth gydag ymgynghoriad.

Anfonwyd y llythyr i'r aelodau.

Llythyr (7/3/2025) oddi wrth Hwylusydd Tai Gwynedd yn rhoi gwybod maent wedi cael cais gan Cyngor Gwynedd am adroddiad llawn ar dai yn Llanfachreth, Brithdir, Rhydymain, Llanelltyd a Ganllwyd. Rhoddwyd gwybod iddynt (7/3/3025) mai'r cytundeb gyda'r Cyngor Cymuned oedd i arolygu tai Llanfachreth yn unig.

Anfonwyd y llythyr i'r aelodau.

Llythyr (7/3/2025) oddi wrth Delyth yn rhoi gwybod mai Cyngor Gwynedd fydd yn gyfrifol am yr holl waith o arolygu tai yr ardal ac nid y Cyngor Cymuned..

Anfonwyd y llythyr i'r aelodau.

Llythyr (14/3/2025) oddi wrth Hwylusydd Tai Gwynedd yn rhoi gwybod maent wedi cael cais gan Cyngor Gwynedd i wneud ymgynghoriad llawn ar Lanfachreth, Brithdir a Rhydymain ac yn holi sydd angen iddynt rannu casgliad o Lanfachreth yn unig gyda ni. Rhoddwyd gwybod iddynt (14/3/2025) sydd ddim angen iddynt wneud ymgynghoriad Llanfachreth yn ar wahân.

Anfonwyd y llythyr i'r aelodau.

Llythyr (14/3/2025) oddi wrth Hwylusydd Tai Gwynedd yn rhoi gwybod mae Cyngor Gwynedd angen cwblhau yr ymgynghoriad erbyn dechrau mis Mai. Maent hefyd yn gofyn am leoliad i gynnal diwrnod agored yn Llanfachreth ac yn awgrym ei gynnal ar 9/4/2025.

Anfonwyd y llythyr i'r aelodau.

Penderfynwyd rhoi gwybod i Hwylusydd Tai Gwynedd does dim angen cael diwrnod agored heb i ni gael gweld y cynlluniau sy'n cael eu paratoi gan Adran Tai ac Eiddo.

6. Gohebiaeth

a. Llythyr (21/2/2025) oddi wrth Priffyrdd Meirionnydd, Cyngor Gwynedd yn rhoi gwybod ni fydd bin hael yn cael ei roi wrth Gernant, Drwsynant. Mae'r llythyr yn esbonio y rheswm. (Gweler Cofnodion Ionawr 21, 2025, Eitem 10.a.)

Anfonwyd y llythyr i'r aelodau.

Llythyr (26/2/2025) i Priffyrdd yn gofyn am y rheswm pam maent yn gwrthod rhoi bin halen yn y lleoliad sy'n beryglus ac enwedig yn ystod rhew ac eira.

Penderfynwyd atgoffa'r Adran mae angen y bin halen.

b. Llythyr (20//2/2025) oddi wrth Un Llais Cymru yn amgáu dogfennau ymwneud â Chanllawiau Digidol: Ystyriaethau ar gyfer Cadw Dogfennau, Rheoli Peiriannau, Digideiddio Cyflenwi Gwasanaethau, Defnyddio Offer Cydweithio Swyddfa, Defnyddio Cyfryngau Cymdeithasol, Cyngor ar Ddiogelwch Digidol i Gynghorau Cymuned a Thref yng Nghymru, Cyflawni Gwaith y Cyngor yn Ddigidol a Hyfforddiant ar-lein rhad ac am ddim,

Anfonwyd y llythyr i'r aelodau.

c. Llythyr (24/2/2025) oddi wrth Un Llais Cymru yn amgáu dogfennau: Trefnu Digwyddiadau Llwyddiannus, Cofrestr Asedau a Gweinyddu Cyfarfodydd.

Anfonwyd y llythyr i'r aelodau.

ch. Llythyr (11/3/2025) oddi wrth Comisiwn Democratiaeth a Ffiniau Cymru yn rhoi gwybod maent wedi cyhoeddi eu Penderfyniad Terfynol ar gyfer Arolwg 2026 o etholaethau'r Senedd. Bydd 16 etholaeth newydd yn y Senedd drwy baru 32 etholaeth seneddol y Deyrnas Unedig yng Nghymru – enw etholaeth ni yw Gwynedd Maldwyn. Bydd yn dod i rym yn etholiad y Senedd 2026.

Anfonwyd y llythyr i'r aelodau.

d. Llythyr (14/3/2025) oddi wrth Un Llais Cymru gyda dwy ddogfen ar Ganllawiau Digidol pellach ar gyfer ein Cyngor.

Anfonwyd y llythyr i'r aelodau.

7. Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri

a. Llythyr (19/2/2025) oddi wrth y Parc yn amgáu dogfen ar: cyfarwyddyd ar wahanol fathau o ddatblygiadau, pwrpas ymgynghori ar geisiadau cynllunio, a ffyrdd i gynorthwyo'r Awdurdod drwy nodi achosion o dor-rheolaeth cynllunio.

Anfonwyd y llythyr a'r ddogfen i'r aelodau

O'r ddogfen, nodi'r ymateb Cyngor i geisiadau cynllunio:
Wrth lunio ymateb i gais, dylid mynegi barn mewn termau clir a diamwys.
Argymhellir bod Cyngor Cymuned yn **ymateb mewn un o dair ffordd :**
1) Cefnogi
2) Gwrthod
3) Dim sylwadau / Niwtral
Os yw'r Cyngor Cymuned yn bwriadu ymateb naill ai'n cefnogi neu'n gwrthwynebu cynnig, rhaid darparu rhesymau cynllunio cadarn.
Sylwer: Os nad oes rheswm wedi ei roi, ni fydd yr Awdurdod yn gallu ystyried eich sylwadau wrth benderfynu ar y cais.
Lle nad oes gan y Cyngor Cymuned unrhyw sylwadau y maent yn dymuno eu gwneud, neu os yw eu barn ar y cynnig yn niwtral (h.y. nid ydynt yn dymuno'n benodol eu cefnogi na'u gwrthwynebu), gwnewch hyn yn glir.

b. Llythyr (3/3/2025) oddi wrth y Parc am Ymgynghoriad Cyhoeddus ar Canllaw Cynllunio ynglŷn rheoli'r defnydd o dai fel cartrefi gwyliau (ail gartref) a llety gwyliau tymor hir o dan Cyfarwyddyd Erthygl 4. Os mae sylwadau i'r ymgynghoriad maent eu hangen cyn 14/4/2025.

Anfonwyd y llythyr i'r aelodau.

8. Materion Ariannol

a. Llythyr (24/2/2025) oddi wrth Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol - Adroddiad Blynyddol 2025 – 2026. O'r adroddiad am Cynghorau Cymuned a Thref – tudalennau 26-29:

Taliadau am gostau i weithio gartref – Rhaid i bob cyngor dalu £156 y flwyddyn i'w aelodau at wres, golau, ynni a band eang,

Lwfans i'r aelodau am fynychu digwyddiadau. Ni ddylai swm fod yn fwy na £30. Mae'r taliad yn ddewisol, a dylai penderfynu ar ddylai / beidio gwneud taliadau cael ei wneud yn y Cyfarfod Blynyddol.

Mae tabl yn rhestru taliad at ddigolledu am golled ariannol.
Anfonwyd y llythyr a'r adroddiad i'r aelodau.

b. Llythyr (25/2/2025) oddi wrth Eisteddfod Gadeiriol Llanfachreth yn diolch am ein rhodd o £350.

c. Llythyr (27/2/2025) oddi wrth Llên y Llannau yn diolch am ein rhodd o £50.

ch. Llythyr (7/3/2025) oddi wrth Ambiwlans Awyr Cymru yn diolch am ein rhodd o £250.

d. Llythyr (14/3/2025) oddi wrth Pwyllgor Neuadd Llanfachreth yn diolch am ei rhodd o £800.

dd. Llythyr (8/3/2025) oddi wrth Urdd Gobaith Cymru yn diolch am ein rhodd o £250.

e. Llythyr (13/3/2025) oddi wrth Neuadd Bentref Rhydymain yn diolch am ein rhodd o £800.

f. Llythyr (25/2/2025) oddi wrth Marie Curie. Maent angen cymorth ariannol.

ff. Llythyr (28/2/2025) oddi wrth GISDA. Maent angen cymorth ariannol.

g. Llythyr (28/2/2025) oddi wrth Cymru o Forwyr, Awyrenwyr a'u Teuluoedd – Elusen y Lluoedd Arfog. Maent angen cymorth ariannol.

h. Bil (2/3/2025) am £233.88 oddi wrth Elfed ap Gomer am adnewyddu gwefan y Cyngor am y flwyddyn a diweddaru'r wefan yn llwyr gan ddefnyddio fersiynau diweddaraf y cydrannau sy'n ei chynnal.

Penderfynwyd talu'r bil.

i. Llythyr (4/3/2025) oddi wrth Archwilio Taliadau, Cyngor Gwynedd yn rhoi gwybod maent yn cynnal archwiliad o'u gweithrediadau Cyfrifon Taladwy.
Anfonwyd y llythyr i'r aelodau gyda nodyn yn gofyn os maent yn cytuno gyda'r Clerc mae DIM yw ein hateb.

Penderfynwyd rhoi gwybod i Archwilio Taliadau ein hateb yw DIM.

j. Llythyr (5/3/4/2025) oddi wrth Un Llais Cymru yn rhoi gwybodaeth ar beth maent yn ei wneud a gwasanaeth maen yn ei roi . Amgáu mae ffurflen i ail ymaelodi a'r ffi yw £179.
Anfonwyd y llythyr i'r aelodau

Penderfynwyd talu'r ffi.

l. Llythyr (14/3/2025) oddi wrth E.W. Owen a'i Chwmni yn cynnwys:
P60 am y flwyddyn yn diweddu 5/4/2025.
P30 'summary'.
Bil am £228.00 am gwblhau PAYE am y flwyddyn yn gorffen 5/4/2024 ac am roi gwybodaeth gyflog fisol i HMRC ar-lein i gydymffurfio â RTI a pharatoi tystysgrif P60 am ddiwedd y flwyddyn i'r gweithiwr.

Penderfynwyd talu'r bil.

ll. Balans yn Account Rhif 61402277 ar 29/2/2025: £1,187.89.
Balans yn y banc ar 29/2/2025: £8,355.44.

9. Archwilio

a. Anfonwyd llythyr (10/3/2025) i Archwilio Cymru yn rhoi gwybod nid yw'r Cyngor wedi derbyn adroddiad ar Archwiliad Allanol Llawn o'r ddau gyngor ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2024.

10. Adroddiad Cynghorydd Delyth Lloyd Griffiths

11. Materion yr Aelodau

a. Mae Mr W. Barry Jones yn dymuno dod yn ôl i'r Cyngor.

Penderfynwyd ei wahodd yn ôl i'r Cyngor ac i gynrychioli Ward Machreth.

Mi fydd gan Ward Machreth 7 aelod (Gerallt, Meurig, Robin, Peredur, Llion, Karen a Barry). Nifer o gynghorwyr sydd i fod – 8.
Mae gan Ward Brithdir 3 o gynghorwyr - Emlyn, Geraint, a Rhun. Nifer o gynghorwyr sydd i fod – 4.

b. Pan fydd unigolyn o'r gymuned angen gwasanaeth gan y Cyngor, hoffai'r Clerc cael nodyn gan yr unigolyn yn rhoi gwybod beth mae ei angen a pam.

Penderfynwyd derbyn yr awgrym.

c. Penderfynwyd i'r aelodau archwilio'r biniau halen yn y gymuned a nodi os mae halen yn cael ei ddefnyddio.

Llofnod: Dyddiad: